

פ ר ו ט ו ק ו ל מ ס 24

מישיבת ועדת הכספים מיום א' א' ניסן חשל"ד
(24 מרס 1974) שעה 14.00

חברי הועדה:

נכחו:

- י. קרגמן - היו"ר
- ע. אמוראי
- צ. גדשוני
- א. מלמד
- ע. פיינרמן
- ד. קורן
- מ. שחל
- י. גולן
- י. תמיד
- ע. נוף

מוזמנים:

- ד"ר י.א. נבנצל - מבקר המדינה
- גב' גוטמן - מנכ"ל משרד מבקר המדינה
- ש.פ. אלרואי - משרד מבקר המדינה
- י. שושן - משרד מבקר המדינה
- ע. קינן - משרד מבקר המדינה
- ד"ר ג. קיטרון - היועץ המשפטי לוועדה
- א.נ. פלוג - היועץ הכלכלי לוועדה
- גב' א. אדקין - מזכירת הוועדה לענייני ביקורת המדינה

מזכיר הועדה:

א. קירשנר

רשם:

"חבר המתרגמים"

סדר היום:

חקציב משרד מבקר המדינה לשנת הכספים 1974
שינויים בחקציב משרד מבקר המדינה לשנת הכספים 1974

אני פותח את הישיבה. אני מברך את המנהלת הכללית של המשרד ואת

היו"ר י. קרנמן:

כל העובדים הבכירים שבאו, את עוזריו של המבקר.

אנחנו נדון בתקציב של מבקר המדינה, תקציב מספר 25. הסך הכללי הוא 24,340,000 לעומת תקציב שנת-כספים 1973 - 16,370,000. זה גידול ב-8 מיליון לירות. אנן רוצה פה להסב את חשומת לבכם שלפי ההוראות והסידורים בתקציבי מדינה הרזרבה עכשיו מופיעה בתקציב של המשרד, והמדובר ברזרבה של כל משרד. הרזרבה של 1973 במשרדו של מבקר המדינה היתה 700,000 ל"ג. עכשיו היא עוברת לסעיף הכללי של רזרבה והיא תהיה בסדר גודל של 3,250,000. פירוש הדבר, שהתקציב של 24,340,000 כולל רזרבה של 3,250,000. זה סעיף 301.08. אני אבקש את המבקר להסביר את התקציב, את גידולו, את סיבות הגידול וגם על פעולות אשר תהיינה בעקבות התקציב שיאושר.

י.א. נבנצאל:

תודה רבה אדוני היו"ר. תרשו לי ראשית לצד המנהלת הכללית גב' גוטמן להציג גם את מר אלרואי, סגן מנכ"ל לענייני מינהל במשרדנו, שבא יחד עם מר שושן, שהוא החשב במשרד. במידה ואתם רוצים תשובות על עניינים ספציפיים החשב במיוחד מרכז אותם.

בעבר הצגת התקציב משרד מבקר

המדינה בוועדת הכספים היתה אחד האירועים, בין הוועדה ובין המבקר, שנתן את האפשרות להביט על הדברים באופן קצת יותר כללי, אבל הוועדה היתה בתוך העניינים באופן שוטף ומובן שהיות והשינוי חל רק לאחרונה אני יוצא מתוך הנחה שהוועדה בינתיים עוד יודעת מה בעצם הקווים העיקריים בפעולת משרד מבקר המדינה. בכל זאת, אני צריך לציין שעכשיו נפרדו או יותר נכון הפרידו את דרכנו. ההזדמנות הזאת היא יקרה לי במיוחד ואני מפחד שהיא גם קצת יקרה למדינה. כשאני מבקש מכם לאשר למשרד מבקר המדינה את האפשרות באמצעים הדרושים להמשיך להפעיל את הבקורת.

כפי שכבר ציין היו"ר, המבנה

של תקציב משרד מבקר המדינה הוא שונה קצת מהמבנה של התקציבים של יתר המשרדים. ביתר המשרדים התקציבים בנויים על רמת היוקר הנוכחית ויש רזרבה כללית בתקציב המדינה, לא מחולקת למשרדים, בגובה של בערך 400 מיליון לירות, למקרה שיהיה צורך בתוספות לשכר במידה שתהיה התיקרות בשנה הבאה.

מבקר המדינה בכל השנים הלך

בכיוון אחר וניסה לא לבוא לוועדת הכספים עם בקשות של תקציבים נוספים במשך השנה, גם כשחלה עליה, וניסה וגם הצליח לכסות כל אפשרות שניתן לצפות על ידי הצעה מראש, זהירה ככל שאפשר, של התקציב, ואמנם חוץ מלפני חשע שנים לא היה צורך לבוא לוועדת הכספים בבקשה לתקציב נוסף, להוציא אותה שנה שבה נפתחה נציבות תלונות הציבור באמצע השנה, בספטמבר, שלגבי אותה שנה נאמר במפורש (כאשר אשרו מראש את תקציב המשרד) שעם פתיחת הנציבות על מבקר המדינה לבוא בבקשה לתקציב נוסף. כך אני הצעתי בשעתו וכך גם הוועדה אישרה. בכלל, אני צריך לציין שעד עכשיו הוועדה תמיד, ללא יוצא מהכלל, אישרה את הצעות תקציב מבקר המדינה, ורק דרשה תמיד להוסיף הצעות.

לפי זה צריך בעצם לקרוא את

התקציב החדש, אם רוצים להשוות אותו עם התקציבים של משרדים אחרים, כאילו לא היה מסתכם ב-24,34 מיליון אלא כאילו היה מסתכם ב-21 מיליון לירות. ואילו 3.25 מיליון הם רזרבה ספציפית להתיקרות נוספות בתחום

השכר אם תחול התפתחות כזו, דבר שמסותר, כפי שאמרתי, משום שלכל משרד ומשרד לא היה צורך לעשות את זה. ההנחיה לעשות את זה וכמה לקחת בשביל זה קבלנו מאגף התקציבים שהמליץ לנו להכניס סכום של 20% בתור רזרבה ספציפית כזאת.

ההערה השניה היא שתקציב משרד

מבקר המדינה הוא למעשה פונקציה של התקן. המדיניות השכר של מבקר המדינה, במידה שבכלל יש לו מדיניות משלו, לרוב זו מדיניות השכר של עובדי מדינה, עובדי ממשלה, אבל כפי שאחם יודעים, הייתה איזו התפתחות ספציפית אשר בלי לדרוש מהועדה או לקבל על עצמה אישור מפורש מראש, בכל זאת מבקר המדינה לא נכנע אלא לאחר שהביא את כל המשמעות הפרינציפיונית של שינוי שחל לפני ועדת הכספים בשנת 1972. ואמנם לפי הקווים שבשעתו הובאו לידיעת ועדת הכספים נעשה הדירוג החדש של עובדי בקורת המדינה, דירוג מתואם שמתחשב בקיום הדירוג של העובדים האקדמאים וגם של העובדים המשחנים בשרות המדינה. כפי שאמרתי, הדירוג הזה וסולם השכר נקבעו בדיוק לפי הקווים שעליהם מסרתי מראש לוועדת הכספים והבאתי אותם לידיעת הועדה.

הגורם הנוסף הוא כמובן

התפתחות בתקן המשרד. ועדת הכספים דרשה כל שנה להוסיף עובדים למשרד מבקר המדינה ואני הייתי צריך כל שנה לעמוד על זה שבתנאי שוק העבודה, בהתחשב בטיב אותם העובדים שרק הם נראים לנו ראויים לעבוד בתפקידי בקורת המדינה, לא היה ניתן להגדיל את המשרד. להיפך, היה חלק של התקן שלא נשאר מנוצל. זה הקל על ביצוע התקציב.

אני צופה שכעת המצב בשוק

העבודה, לפחות כשאנחנו צריכים אותם, הוא קצת יותר קל, ואני רואה סיכויים לגייס קצת כוחות נוספים ואני חושב שמאד רצוי לעשות את זה. אני ער לכך שלפי טבע הדברים אנחנו - אם המגמה הכללית היא לפחות להדביק איכשהו את הרחבת תפקידי הבקורת על ידי הרחבה כלשהי של חוג העובדים - צריך לעשות את זה באותם הזמנים אשר בעצם היו רוצים לחתוך בתקציבים. כי אם מוכנים לזה רק בזמנים של גאות כל כך גדולה במשך לא נשיג את הכוחות. לכן מוכרחים כאן לנצל קונצנזוס מסוימת שבה ניתן להשיג כוחות אלה.

אני בדברי הסבר הראתי לכם

שתפקידי הבקורת במשך השנים התרחבו מאד מאד. לא רק שנציבות תלונות הציבור היא יחידה בפני עצמה אלא שאפילו במשרד מבקר המדינה גופה התפקידים התרחבו עד מאד. בקורת במערכת הבטחון, כולל השטחים, כולל ועדי הנאמנים על רכוש הנעדרים הערביים; אנחנו הרחבנו את הבקורת והפעלנו אותה על המוסדות להשכלה גבוהה; בהדרגה יותר ויותר מפעילים אותה על המועצות הדתיות - דבר שמאד היה דרוש, והכניס בכלל לראשונה דפוסים יותר מודרניים של מינהל במספר מועצות דתיות; אנחנו בהדרגה איטית הפעלנו בקורת אפילו על ועדים מקומיים, פה ושם כאשר התגלה הצורך, ומעבר לזה יש מאות רבות של ועדים מקומיים (אינני רוצה ללכת מעבר לזה) ונעשו יותר ויותר מתוחכמים דרכי הבקורת בנוגע לאיגודים ולניהול הפיננסי של המדינה.

יש היום קומפלקס עצום של ניהול

עניינים אקסטרה-תקציביים על ידי השליטה של הממשלה בשוק ההון ולא רק שהבקורת נכנסה - ואחם זוכרים את הדיונים בנושאים האלה של ההנפקות ושל פעולות בשוק ההון ופעולות בנכסי מדינה וכו' - הבקורת לא רק עקבה אחרי זה אלא בחלק מהסכומים היא הייתה הראשונה שבכלל האירה פעם את המשמעות של העניינים.

- 3 -

אני רוצה להזכיר לכם רק שני הלכי מחשבה שהיתה לי הזכות להביע אותם כמה פעמים בוועדת הכספים במשך השנים. האחד היה הפער בין החוב הצמוד והמוחלט והנושא בעול גדול של ריבית של הממשלה ולעומת זה האקטיב, הבלתי צמוד והזול ללווים, והפער שהלך וגדל וכבר לפני הרבה שנים הפנינו כאן את תשומת הלב למשמעות שתהיה פעם לדברים. עכשיו התעוררו לעניין הזה.

נושא אחר שעליו דובר הרבה כאן, במסגרת הוועדה, והוועדה הלכה עם הבקורת שהדגשנו שבקורת על מעשי מערכת הבטחון היא רק ברכה, זה רק שסתום כדי שלא יחרבו שם דברים שיוצרים מתח רב, שמא פעם הקוניונקטורה של דעת הקהל תהיה פחות נוחה למערכת הבטחון ואז אם אין השסתום הזה הריאקציה תהיה עוד יותר קשה. לצערנו זה קבל מימדים יותר גדולים ממה שמישהו צפה, לפחות יכולה הוועדה לומר לעצמה שבמידה שטיפלה במימצאי מבקר המדינה היא תרמה משהו שהמתח הזה לא יהיה יותר מדי גדול. עשתה מה שניתן היה לעשות.

כפי שאתם יכולים לראות מהמספרים שאנחנו סיפקנו לכם כאן, א' על אף הרחבת הבקורת עלתה עלות הבקורת הרבה פחות ממה שעלה התקציב. אם פעם הבקורת עלתה 15 פרומיל של תקציב ההוצאה, אעפ"י שזה כמובן מקיף גם את ההכנסה, אפשר להכפיל את הסכום המבוקר ויש עוד הרשויות המקומיות האלה וכו', היום היא עולה רק בערך 0,7 פרומיל, זאת אומרת, פחות מהחצי במונחים של תקציב המדינה.

או נאמר את זה במספר אחר - אם אני מוציא את החקן של נציבות חלונות הצבור, שהיא יחידה בפני עצמה, במשך 12 שנה שאני אחראי ליחידה הזו, מספר העובדים עלה רק ב-15% בסך הכל. אם כן, זו עליה לאין שעור קטנה בהשוואה להיקף התקציב, להיקף הדווח, למספר הגופים המוכרים ולתסבוכת הפעולות שצריך לבצע.

זה אולי קשור גם ליעילות, אבל מכל מקום, אני חושב שעם כל הרצון לכסות עוד שטחים בבקורת אני חושב שאין זה רצוי שהמוסד יגדל ויגדל בקנה-מידה גדולה. הוא היה יכול לגדול גם ל-1500 עובדים, ואני יכול להבטיח לכם שעבודה בשבילם תהיה ואפילו זה יכול להשתלם.

כפי שספר לכם שר האוצר, אם אינני טועה, רק בשבועות האחרונים הפניתי את תשומת לבו לנקודה אחת של אגרות הבנקים. הוא כתב לי מכתב שעל ידי ההצעה הזו הוא חסך לאוצר 35 מיליון לירות, והוא מודה על זה.

אתם יודעים על העניינים שהיו בחוזים של הזמנות של מערכת הבטחון, שם מדובר בסכומים גדולים. כך שמבחינה כספית גרידא אפילו הגדלה של משרד מבקר המדינה היתה יכולה להשתלם עוד, ובכל זאת, דומני שבשביל ההיקף של משרד מבקר המדינה קיים אופטימום ולא צריך להיות מאקסימום.

איכשהו בכל המבנה הזה, במגמה הכללית של אי-ביורוקרטיזציה לא הייתי רוצה לשקוניונקטורה תנוצל כדי פחאוס להגדיל את המשרד בקנה-מידה גדול. לעומת זה, ניצול צנוע של גידול בעוד 3% בחקן נראה לי כפעולה רצויה ומתוחכמת של הבנת המצב כעת בשוק העבודה.

יתר הגורמים בתקציב שלנו הם בעלי חשיבות משנית. אין אצלנו חוץ מכה-אדם וניהול כח-אדם, על ההוצאות הנלוות, כמעט על מה לדבר. אני גם לא חושב שאני צריך להציג בפניכם

למה עובדים שלנו צריכים לנסוע, הם לא צריכים לשבת על מקומותיהם, הם צריכים בפעולתם לכסות את כל הארץ, כולל את השטחים, כולל כל הרשויות המקומיות עד לכפר הערבי בגליל, צריכים ומעוניינים שהם יהיו מבוקרים ולא כל כך ישבו על כסאותיהם ויתנו לגופים המבוקרים לבוא אליהם. אפילו כעת, כשאנחנו עוסקים בבקורת על הוצאות המפלגות - זה כעת מאד הפרק, השבוע צריך לסכם ועוד מעט צריך להוציא את הדוח"ות האלה - אפילו כאן, שבעצם היה עוד יותר מקום לתת להם לבוא אלינו.

גזברי המפלגות מתלוננים שהבקורת קפדנית מאד.

_____:

י. א. נבנצאל:

אני בטוח שלולא היתה קפדנית אתם הייתם מתלוננים. אולי בועדה אחרת אבל הייתם מתלוננים. היא צריכה להיות קפדנית. אם לעשות איזה ויתור להבנה של מצבים זה לא בסמכותם בכלל של עובדי משרד מבקר המדינה. אם לעשות ויתור של הבנה זה צריך מבקר המדינה בעצמו לעשות ולקחת על אחריותו ולשים את הקלפים בעניין זה על השולחן. לא ניתן לעובדים שלנו להיות ותרנים בעניין זה ויהי מה.

יתר הדברים הם בעלי משקל משני לגמרי. אגיד רק עוד מילה אחת על הדיור. הדיור של משרד מבקר המדינה הוא צנוע, ואולי מתחת למה שהיה צריך להיות. אני רוצה לבקש מכם, מכל מי שעוד לא היה אצלי בלישכה שיבקר אצלנו במקור-ברוך, במשרד, ואני חושב שרוב הנוכחים היו כבר אצלי, והיה לי גם הכבוד לארח פה ושם את הועדה בלישכה שלנו בקריה בתל-אביב. אתם יודעים שמצב הדיור של המשרד הוא על גבול של מה שניתן לסבול. היחה לפנינו גם הצעה או רעיון לבנות באיזור הקריה בירושלים ולא הייתי מוכן להכנס לרעיון כזה גם מטעמים של חסכון וגם מטעמים עקרוניים כפולים: (א) לא הייתי להוט אחרי זה שמתוך האיזור העממי שבו אנחנו יושבים היום אנחנו נעבור לאיזור של הקריה; (ב) לא רציתי שנהיה כל כך קרובים לביצוע. אני חושב שטוב לבקורת לשבת קצת בריחוק מקום.

דומני שטוב יהיה אם אני אסתפק בהצגה קצרה מאד של הקווים העיקריים שקובעים בעצם את תקציב משרד מבקר המדינה. אני מצטער שהשנה בכל מקום מוכרחים לדבר על גידול תקציבים. הסברתי לכם שכאן יש בעצם רק פונקציה של דברים שמתבקשים מהקו הכללי שועדת הכספים תמיד סמכה את ידה פלוס הטכניקה המיוחדת להתחשב בהתיקרויות אפשריות כבר על ידי הרזרבה המיוחדת, אשר משרדי הממשלה אינם נדרשים לעשות אותה אלא האוצר עושה אותה באופן כללי בשביל כולם.

י. גולן:

אני רוצה להגיד משהו בעניין בקורת מערכת הבטחון. נכון

הדגיש מבקר המדינה שאנחנו עודדנו מאד את מבקר המדינה לפעולה שלו ועל המאמץ שלו להגיע לבקורת - עד כמה שאפשר יסודית ועמוקה - בכל מערכת הבטחון, וגם בצה"ל. אנחנו התגאנו בכך שמדי שנה בשנה שמענו על שיתוף פעולה מלא בין אנשי מערכת הבטחון לבין אנשי מבקר המדינה. אבל אנחנו יודעים שמערכת הבטחון זוהי אחת המערכות הגדולות ביותר במדינה. אבל היא עכשיו, אם היחה תמיד אחת המערכות הגדולות ביותר ובשל היקפה - ולוא רק בשל היקפה - היא הטילה על מבקר המדינה אחריות מיוחדת, הרי שבעתים חשוב ואחראי העניין עכשיו. זאת בשל שתי סיבות:

- 5 -

הסיבה הראשונה שההיקף גדל מאד. תקצוב הבטחון גדל מאד. ואם אני רואה שמבקר המדינה מציע גידול במשרות מ-75 ל-78, אני לא רוצה לפסוק אבל אני רוצה להטיל טפק אם זה עונה על הצרכים.

אני דן את תקציב מבקר המדינה בצורה שונה. אני לא דן אותו באותו קנה-מידה, באותה אמת-מידה כפי שאני דן תקציבים אחרים. תקציבים אחרים אני דן לפי בחינת המשקיות, חסכוניות. גם פה צריך להיות חסכון אבל פה אני מעוניין בביצוע המשימה. לכן אני אומר שההיקף עצמו מחייב הרחבת הפעולה אם רוצים להגיע לעומק העניין.

שנית, הרגישות. אנחנו מעוניינים להחזיר את האמינות, שהיא נתערערה. ככל אופן, לפחות מבחינות אלה אנחנו צריכים לחזק, שהנה, יש עין פקוחה על כל מה שנעשה בצה"ל, במשרד הבטחון, אף כי לא כל העניינים יכולים להיות גלויים לעין.

ובכן, אנחנו אומרים לציבור שהדו"ח אשר נתפרסם איננו כל הדו"ח. אבל יש מישהו שיודע הכל והוא חודר לכל והוא גם מפקח על הכל. אנחנו רוצים שזאת תהיה אמת כולה. לכן אני מרשה לעצמי להעיר - אם מבקר המדינה ירגיע אותי - מה טוב. סתם אינני דורש אנשים נוספים או פעולות נוספות וכו'. אבל אם הוא יגיד לי שבאמת המנגנון הזה או המכשירים שבידו אינם מאפשרים לו לענות על הצרכים החדשים במערכת הבטחון, עקב הגדלת ההיקף, אז אולי ארשה לעצמי להציע הצעות.

תרשה לי אדוני המבקר עוד הערה אחת. אנחנו בדיון על מימצאי מערכת הבטחון, כפי שאני זוכר, דנו הרבה מאד בנושאי הזמנות דוקא - ספקים, וזה נושא מסובך מאד. אני חושב שאנחנו עומדים עכשיו לפני הסתעפות גדולה מאד דווקא בנושאים אלה אשר מאד העסיקו אותנו. לכן אני מרשה לעצמי להעלות את הנושא הזה להבהרה נוספת.

הי"ד י. קרנמן:
אני רוצה להעיר רק הערה אחת. אני לא הערתי שום דבר לדברייך, אני מבקש רק לא לחיות לפי השיגרה של שנים. כל העניין של הדו"ח הסודי של מבקר המדינה על מערכת הבטחון תידון בועדה מיוחדת. יש ועדה מיוחדת ושם כבר החליטו מה לפרסם ומה לא לפרסם. צריך לזכור שיש שתי ועדות בעניין זה. פה עניין תקציבי וזה קשור כמובן עם פעולות אבל פרטי הפעולות זה בכל זאת יש לזה דיון בועדה מיוחדת ששמה ועדה למימצאי בקורת של מבקר המדינה. אבל לפי החוק - התקציב נידון בועדת הכספים.

י. תמיר:
יש לי שתי שאלות. האחת - האם המבקר יכול להשוות את הוצאות המשרד של מבקר המדינה למנגנונו בהשוואה לגוף דומה בארצות אחרות, בעל אוכלוסיה פחות או יותר זהה. מכאן אפשר ללמוד את היחס התקציבי לפעולות המבקר.

השאלה השניה היא - כיצד מתחלק החתך של עובדי המשרד מבחינת המקצועות שלהם?

ע. פיינרמן:
אני רציתי לשאול כמה שאלות. השאלה הראשונה מתייחסת לפיסקה בדברי ההסבר בעמוד 3, שאומרת שהספיגה של עליה בהוצאה התאפשרה על ידי

כך שבמשך מרבית שנת הכספים עוד היו קשיים באיוש התקנים ועד לאחרונה נותרו משרות פנויות יותר מן הרצוי. מה קורה בחחום זה, מה המצב היום, כמה יש חקן, כמה יש מצבה ומה הסיבה שמשרות לא מאוישות ואיזה הן?

השאלה השנייה היא בדבר קורסים

והשתלמויות. פה כתוב שמדובר בעיקר בלומדים לתואר שני במה ששייך להוצאות לימוד במוסדות להשכלה גבוהה. הייתי רוצה לדעת כמה ולמה רק לומדים לתואר שני. אם זה עניין של מדיניות או שבמקרה נזדמנו רק מעוניינים שהם בעלי תואר ראשון ורוצים להגיע לתואר שני.

השאלה השלישית והאחרונה זה

להקצבה לקרן הלוואות לעובדים. פה מדובר על הקצבה של 100 לירות לעובד, שאינני יודע כמה היא עולה יחד, אבל הייתי רוצה לדעת מה ההיקף של העניין ומה התנאים שבהם ינחנו הלוואות לעובדים - האם זה צמוד לתנאים שקבועים בתכשיר לצורך זה או איזה שהם תנאים מיוחדים שלכם?

כשאני רוצה את היחס בין המרכיבים

השונים של ההוצאה אני רואה שבאחוזים הוא כמעט לא השתנה. היחס לשכר העבודה הוא כמעט שומר על עצמו, אם להסתמך על הטבלה שמופיעה פה. נשאלת השאלה אם זאת היא תופעה אופיינית בכלל במרכיב הוצאות של משרד ממשלתי, כי שם דומני שחלו פרופורציות משתנות בין הדברים, או שזה דבר מיוחד למשרד שלכם?

א. מלמד:

המבקר אמר שעניין הפעולות

האקסטרה-תקציביות הולכות וגדלות.

כתוצאה מזה הייתי רוצה לשאול - אני מבין שחלק גדול שהפעולות מתבצעות דרכם הם תאגידיים. למשל, בנק לפיתוח תעשייה, בנק למשכנתאות, טפחות וכד'. אנחנו גם יודעים שתאגידיים, הבקורת בהם היא לא כזאת דחופה כמו נניח כמו לגבי יתר פעולות התקציב. מפני שתאגיד יכול להיות שלא מגיעים אליו אלא כעבור מספר שנים. השאלה שלי - אותם התאגידיים שמבצעות את הפעולות האקסטרה-תקציביות האלה, שיש להתייחס אליהן במידה מסוימת כמו לחלק אינטגרלי של תקציב המדינה. לגבי הדחיפות הכוונה. האם אין הבחנה בפעולות שלכם בין תאגיד חברת החשמל, למשל, שאפשר להגיע אליו פעם בחמש שנים ובין, נניח, פעולות שיכון שחלק גדול של התקציבים מתבצעות על ידי בנק לפיתוח תעשייה. אני חושב שזוהי שאלה עקרונית מאד. הדחיפות צריכה להיות בהתאם לדחיפות הבקורת בתקציב המדינה.

דבר נוסף - יש היום המון חברות-

בח לעיריות, לרשויות המקומיות. אני מבין שבתוך הממשלה יש לשכת החברות. אנחנו עסקנו בחוק כדי להסדיר את זה, אינני יודע באיזו מידה החוק היה כל כך מושלם, אבל בכל זאת יש איזה טיפול וכן הלאה. החברות העירוניות הלא זה מבחינת המינהל. כיצד פועל מבקר המדינה בנוגע לחברות האלה, יש כאלה שהן שותפות גם לממשלה ויש כאלה שהן עומדות בזכות עצמן.

עניין נוסף בקשר לאוניברסיטאות

כבר נאמר פה. למעשה היום עיקר המימון לאוניברסיטאות בא מהממשלה ואנחנו יודעים שהועמדנו לא פעם במצב שעל ההוצאות בכלל לא היה פיקוח. אמנם לאחרונה נכנס מתאם פעולות אבל באיזה תדירות מתבצעת היום הבקורת באוניברסיטאות?

האם נשאר איזה שהוא תחום עדיין

שהוא מחוץ לבקורת. אני מתכוון מבחינת סודיות, נניח הקריה או משהו כזה. הקריה הגרעינית בנגב, כוונתי. האם יש עוד דברים כאלה?

- 7 -

ד. קורן:

אני רוצה לשאול רק שאלה אחת ביחס לסבלה הזאת. אתם מוסיפים בטור האחרון את אחוז התפקיד של משרד מבקר המדינה מהתקציב הכללי. אני לא כל כך הבנתי, מפני שאם מגדילים, נאמר, את התקציב לסובסידיות או את ההשקעות לפיחוח או מקורות הסעד, אז צריך לבקר, במקום שכתוב 10 לירות כתוב 100, אז זה אותה עבודת הבקורת. בודאי היתה לכם סיבה מדוע הכנסתם את זה. אני מתאר לי שסמכתם על האינטליגנציה שלנו ולא רציתם לאחז את עינינו, חלילה, אבל לי זה לא נראה ולכן אני שואל למה זה.

צ. גרשוני:

השאלה הראשונה שלי היא ואני שואל אותה בקשר לתקציב ולוקח בחשבון את ההערה של היו"ר שיש ועדה שהיא מטפלת לגופם של העניינים. אותי מעניין לדעת בהקשר לתקציב באיזו תדירות יש עכשיו בקורת על כל הגופים אשר טעונים בקורת מבקר המדינה. זאת אומרת, לפי איזו סבלה. אנחנו היינו עדים לבקורת שקבלנו על מוסד מסויים, אחרי הרבה שנים שלא היתה שם בקורת. אני שואל פשוט אם אפשר לקבל את הסבלה אשר לפיה רואים באיזו תדירות נעשית בקורת היום ואם יש שוני לגבי גופים שונים אז מה הוא השוני, מהו המינימום ומהו המאקסימום שבתדירות הזאת. אני שואל את זה בועדה שדנה על התקציב מפני שהשאלה שמעניינת אותי היא אם יש לדעתכם קשר, קורלציה בין עניין התקציב העומד לרשות הבקורת לבין תדירות הבקורת.

השאלה השניה שלי היא האם יש

לכם ממצאים יותר קונקרטיים, חוץ מהערכות, באיזו מידה או באיזה אחוז המימצאים שהובאו לבקורת במשך שנים באו על תקונם ובאיזו מידה לא באו על תקונם והכל ממשיך להיות כפי שהיה, למרות זה ששמעו את ההערות. אני הייתי מעוניין לדעת אם אפשר להעריך את זה באחוזים.

אני אומר באיזו מידה אני קושר

את זה עם התקציב. אני מתכוון לזה שאם לא חסרה חוליה שלימה בבקורת שהיא נוגעת לביצוע של המסקנות.

ע. נוף:

האם היתה עליה של כ-40% במשכורות של העובדים? אני רואה בסעיפים השונים עליה גדולה מאד משנת התקציב הקודמת לשנת התקציב הנוכחית בסכום התשלומים. גם באותם מקרים שהמספרים לא השתנו ואפילו באותם מקרים שמספרי העובדים השתנו מעט. העליה היא ברוב המקרים, בערך לפי מבט עין, ב-40%, שהיא ודאי יותר מהעליה של משכורת במשק.

אני רוצה לשאול גם כן שתי

שאלות. ראשית, אני לא זוכר

בדיוק מתי יהיה דו"ח של המבקר על הוצאות של המפלגות לבחירות. מתי זה צריך להיות?

היו"ר י. קרגמן:

זה יהיה עוד לפני פסח. זה צריך להיות בחול-המועד פסח, אבל אני

י. א. נבנצאל:

משתדל לגמור זאת קודם.

דבר שני, אנחנו העלינו כמה

פעמים נושא לבקורת ואותם

היו"ר י. קרגמן:

המפעלים הצבוריים שהמדינה משתתפת בסובסידיות די גדולות, כמו קופות-חולים בארץ, ושמענו מהמבקר לפני שנתיים או שלוש שאין לו מספיק כח-אדם

בכדי להפעיל את הבקורת על מוסדות מסוג זה. השאלה היא האם זה בתכנית שכח האדם אשר יעמוד לרשותו ל- 1974 בתקציב שיעמוד לרשותו ב- 1974 - האם יתחילו להפעיל את הבקורת.

דבר שלישי - היה רצוי שהמבקר יבהיר מה הם התנאים השונים שישנם לעובדי משרד המבקר, ובאו לידיעתה של הועדה, ושאגב על זה היה ויכוח בעתונות. אנחנו עמדנו לימינו של המבקר בנושא זה אבל בכל זאת אם יש שינויים נוספים בתנאי העבודה של עובדי הבקורת, לא רק בשכר אלא גם בתנאים הסוציאליים. במה זה מתבטא. לא נדבר פה על דרגה של זה או אחר אבל על הסה"כ, נאמר, אם נשווה עם מנגנונים הציבוריים, הממלכתיים והממשלתיים. באיזו מידה התוספת הזאת (היא מוצדקת לפי דעתנו), לאיזה ממדים היא מגיעה?

אני אזכיר שהיה הסכם עבודה בין המבקר לבין ההסתדרות, מועצת פועלי ת"א ואברמוביץ, ובאו לידיעת הועדה הפרטים. אבל בכל זאת היה רצוי לקבל איזה סיכום בעניין זה.

אני רואה שמרכיב השכר בסך ההוצאות של המשרד הוא לא משתנה כמעט, הוא 79,8%, זאת אומרת, הוא סובסטאנץ בהוצאות. איך זה מוסבר בכל זאת עקב ההתיקרויות. אמנם יש גידול של התקציב בגלל קבלת עובדים נוספים אבל בכל זאת, למרות ההעלאה זה נשאר סובסטאנטיבי.

י. א. נבנצאל: אני אנסה לענות אחת-אחת, ובודאי אני אעזר בנקודה זו או אחרת במנהלת הכללית או באחד מהמלווים שלי, לשם מתן אינפורמציה יותר ספציפית.

ח"כ גולן שאל בנוגע לבקורת במערכת הבטחון. הוא דבר על הצורך שהבקורת על המערכת הזו תהיה מה שיותר מקיפה והאם הצורך ההולך וגדל של בקורת זו מתבטא כולו בגידול של התקן מ- 75 ל- 78 עובדים. כפי שאמרתי כבר מקודם, התקן בעבר לא היה מלא כולו. היו חסרים לנו ב- 31 בדצמבר כ- 30 עובדים.

י. א. גוטמן: היו לנו 545 עובדים לעומת תקן דאז של 573 עובדים.

י. א. נבנצאל: לא מצאתי עוד משהו שהוא כפי שאני חושב, די קשה לתפקידים הקשים מאד של הבקורת במערכת הבטחון. יש שם גם תפקידים קלים, כולם מאויישים די. הקושי הוא כאשר צריך להתמודד במינהל ההרכשה, אם הדברים המסובכים שעליהם דובר כאן, ועוד כמה נושאים מאד ספציפיים. לוא הייתי מוצא אפילו מעבר לשלושת המשרות הפנויות פלוס אלה בתוך השלושים שעוד אינם מאויישים עוד כוחות הייתי רואה מקום אפילו להעביר מסוג אחר של בקורת, נגיד ברשויות המקומיות, עוד קצת משרות, וזה לא היה דורש פעולה רבתי. הקושי למצוא את האנשים המתאימים הוא גדול.

אבל אני רוצה לתת תשובה יותר עקרונית. צריך לזכור שגם כלפי מערכת הבטחון משרד מבקר המדינה איננו יכול לקיים את הפיקוח המשקי השוטף. לכן אני מדבר על זה במשך שנים ודם אמרתי את זה בועדת הכספים הרבה פעמים, שהאוצר ישתתף יותר בפיקוח וגם בפנים שיחזקו את הפיקוח. הבקורת צריכה להיות גם לגבי מערכת הבטחון ועל אף המצב הספציפי שאינו מרשה להרבה גורמים להכנס למערכת

הבטחון, בכל זאת, היא צריכה גם שם לפעול לפי השיטה של הדגימה, של ההרתעה, הרתעה אשר צריכה לבוא מזה שאנחנו מביאים דברים חשובים בדוח"ות, אלה שניתן לפרסם אותם יש הפעולה המשותפת של הכנסת ושל דעת הקהל בכדי לפעול בכיוון של תיקון, ואלה שאינם ניתנים לפרסום יש אך ורק פעולת ועדת בקורת המדינה, שיכולה כאן לעזור משהו. אם הועדה מחליטה לא לפרסם ואחר כך איננה מתיחסת לאותו פרק, אם אין לה זמן, בעצם לא היה צורך לכתוב אותו. זה לא מאה אחוז מדויק, כי מאחורי פרק שכותבים אותו בדו"ח עומדת גם עבודת הבקורת עצמה. לא כל העבודה היא בדיווח, העבודה היא בחלקה הגדול גם על ידי הקשר בין משרד מבקר המדינה ובין הגוף המבוקר. מבחינת הסנקציות של דיווח צריך לדעת שפרק שאיננו מתפרסם יש לו סנקציות הדיווח רק אם הועדה אחר כך לפחות יכולה להתייחס אליו.

גם לא מעט חלוי בזה באיזו מידה הועדה מוכנה להתייחס בחומרה. כי צריכים לדעת שהבקורת יכולה לתפוש רק חלק של הדברים שצריך לתפוש אותם ואימת ההתפשות צריכה לפעול גם על יתר המקרים וזה היא תעשה רק אם זוהי באמת אימה. אם רואים שגם כאשר נתפשים ההתייחסות היא סלחנית אז האימה הזו יורדת בהרבה. אני חושב שבינתיים היא גדלה קצת. הסלחנות בציבור בודאי ירדה.

מה שאמרתי בעבר על שיתוף מלא

מצד גורמי בטחון אני צריך לומר את זה גם כעת. בעצם הלא זה לא כך שמערכת הבטחון היתה רוצה שיהיו אצלה ליקויים. היא גם שיתפה פעולה כדי לאפשר מאקסימום של פירסום. אני אמרתי כל השנים שכאשר היא לחצה על אי-פירסום זה היה ב-95% מטעמים אובייקטיביים של סודיות. אולי לפעמים זה היה נוח לה אבל לא כאשר רק נוח לה. כשהעניין אובייקטיבי איננו סודי היא לא השתמשה בארגומנט הזה.

ח"כ תמיר שאל על השוואה עם

גופים דומים בחו"ל. על התקן והתקציב. בנוגע לתקציב תוכל לצאת מתוך הנחה שבאותן הארצות האירופאיות או הצפון-אמריקאיות שאנחנו משווים איתן השכר הוא כמובן יותר גבוה. את זה לא צריך לומר. יש מקומות שבהם בקושי מותר להזכיר כמה נמוך אצלנו השכר, כבר לא לדבר על השכר של המבקר שאם אני מזכיר את זה אז יש בדרך כלל דרך-ארץ רבה לפני המדינה, אבל אם שומעים מה השכר של שר או מבקר המדינה בישראל אז עלולים לחשוב שהם לא יכולים להיות שווים הרבה אם המשכורת שלהם היא כזאת. אבל העובדים במוסד הבקורת בצרפת, למשל, או בגרמניה, חלק מהם יש להם מעמד כמו של שופטים. הם מקבלים שכר הרבה יותר גבוה מאשר אצלנו. לעומת זאת, מספר העובדים אצלנו יחסית עוד רב וזו אחת הסיבות שאינני שואף כל כך להרחבה כמותית של מספר העובדים. בגרמניה המערבית, אמנם שלטון פדרלי, זאת אומרת, יש גם מבקרי מדינה במדינות המרכיבות את הפדרציה, אבל המוסד הפדרלי עצמו הוא בערך בסדר גודל של משרד מבקר המדינה. גם תחום הפעולה שלהם הוא פחות גדול, מעמדם ודעתם אינם כמו כאן, וגם באנגליה או בצרפת - באף אחת מהמדינות האלה יש פי 20 עובדים כמו שיכול היה להיות לפי מספר החושבים.

א. מלמד:

משקלה של הפעילות הממשלתית

בסך הכל הפעילות המשקית היא

קטנה יותר. פה הרי התקציב הוא חלק גדול של הפעילות הכלכלית.

י. א. נבנצאל:

הזיקה למימשל היא יותר קטנה

והתקציבים הם יותר קטנים.

הכל זה פונקציה של מערכת אחת.

- 10 -

עם כל זה, אני הייתי שמח מאד
אם אנחנו היינו יכולים בכלל להסתפק... פלוס-מינוס 20 עובדים ומשרות
זה לא מה שקובע, סדר-הגודל של העובדים שלנו זה לא עולה במידה רבה.

ח"כ תמיר גם שאל איך מתחלקים
המקצועות. מה שדרוש לנו, מה שמתווסף בזמן האחרון, בראש ובראשונה
זה כלכלנים. זה מה שהוספנו בתקופה האחרונה. מה שעוד דרוש זה אנשי
מינהל. משפטנים יש בעיקר בנציב תלונות הציבור. יש לנו גם קצת, כפי
שאתה יודע, עובדים סוציאליים בעלי השכלה אקדמית במקצועות של עבודה
סוציאלית, דבר שאיננו קיים אצל מבקר המדינה ולא אצל האומבודסמנים
בכל המדינות בעולם. זה אחד החידושים הישראליים. יש לנו מספר קצינים
שדרושים לבקורת במערכת הבטחון. יש קצת פחות מדי בעלי השכלה הנדסית.
יש כמובן מספר רואי-חשבון שגם קשה מאד להשיג אותם.

ספרתי כמדומני בעבר שמבקר
המדינה באנגליה מאפשר, אמנם, לעובדים שלו לקבל קצת השכלה בראייה-
חשבונות אבל מונע מהם לקבל תעודת גמר מפני שהוא מפחד שהם יברחו לו.

אי-מילוי התקן, כפי ששמעתם
קודם, מגיע בערך ל-7% וזה מתחלק באופן בולט במיוחד לגבי היחידות
השונות. הדבר היחיד הוא שיחידה אחת שרצינו להפעיל אותה לא היתה
אפשרות מהסיבה שכרגע רמזתי עליה. רצינו בעצם להפעיל יחידה אודיטורית
מפורטת, דהיינו, אנחנו מקיימים למשל בקורת על בנק הדואר. זו בקורת
לפי קווים גדולים פלוס דגימה פה ושם של מקרים בודדים, שפה פעם מצאנו
שמישהו זוכה בשני מיליון לירות שלא היו מגיעים לו. אבל אם זה היה
נמצא די הרבה זמן בחשבוננו אולי הוא היה גם גובה את זה.

אין אנחנו עושים אודיט מפורט,
לא בבנק-הדואר וגם לא במפעל תעשייתי הכי גדול בתע"ש, שזו תעשייה
צבאית שאין לה אודיטור. אגב, אולי היה טוב שיהיה לה. היא בסדר בדרך
כלל אבל אין בעצם סיבה עמוקה שלא יהיה לה אודיטור. אבל חוסר אפשרות
להשיג מספיק רואי-חשבונות בשביל סוג זה של פעולה מנע מאתנו להכנס
לאודיט המפורט של הדו"חים המבוקרים.

אולי כאן בכמה מלים חמסור

המנכ"ל על קרן הלוואות לעובדים.

זה מדובר בסכום של 50 אלף לירות, ג' גוטמן:
בהצעת התקציב הזאת. דרך
הפעולה של הקרן הזאת עוד לא מסוכמת. המחשבה היא שיפעל בה ההקצבה הזאת
פלוס כספים של העובדים, השתתפות של העובדים, פלוס אולי השתתפות של
בנק, וכמובן הרציון הוא שהעובדים יוכלו להשיג הלוואה לא גדולה (הרבה
מאד אי אפשר לתת בדרך כלל) בתנאים נוחים, כהשלמה למקורות אחרים שעובדי
מדינה יכולים להשתתף בהם, שהם מאד מאד צנועים.

האם יש קרנות כאלה גם במשרדי
ממשלה אחרים?

ע. פיינרמן:

אני רוצה לומר משהו קצת יותר
כללי לגבי העניין הזה. היינו

י. א. נבנצאל:

במצב קשה מאד בנוגע לעובדים, בנוגע לתנאי עבודה. אבל לא יכולנו ולא

- 11 -

רצינו לענות על הקושי הזה כולו על ידי זה שמוסיפים בשכר. היה יותר זול בהרבה פה ושם בתנאים נלווים להגיע לפיוס מסוים של דרישות. זה החבטא קצת בענייני רכב, קצת בהוצאות טלפון, וזו אגב שאלה ששאלו גם היו"ר וגם ח"כ פיינרמן - איך זה שכאשר כבר הועלתה המשכורת למה לא עלה האחוז של השכר בהשוואה ליתר ההוצאות. מפני שמקצת ויתור היה צריך להיות גם בתנאים הנלווים. דבר כזה כמו הקרן הזאת היא מן הפתרונות הכי זולים בשביל המדינה. היו זמנים, לפני הרבה זמן, שהתחילו אצלנו וועדת הכספים תמיד אישרה את זה, שקצת תרומה לפעולות תרבות של ועד העובדים קנתה בזול כמה דרישות מרחיקות לכת. אותו הדבר עכשיו לגבי ההקצבה הזאת של 50 אלף לירות, שזה 2 פרומיל של התקציב בערך, שהיא היתה בשעתו הקונצפציה הכי נוחה שיכולנו לעשות ובמאבק די קשה.

ח"כ מלמד שאל על הבקורת

באיגודים כמה שאלות. הבקורת באיגודים היא אחת התחומים הכי קשים. יחסית, עם כל זה שיש לנו אמצעים לפעמים חמורים באוצר, במערכת הבטחון וגם במקומות אחרים, בכל זאת הפעולה לפי תקציב המדינה היא יחסית עוד הכי סדירה. כאן יש סטיות פה ושם, יש עניינים של מדיניות, אבל הסדר מסויים יש. באיגודים יש בעצם יותר חופש כי הם נוצרים מראש, לפעמים, כדי להיות יותר חופשיים. למשל, במדיניות שכר, לא מעט מימצאים היו במדיניות השכר של האיגודים כפי שהיו בעבר גם לגבי מוסדות להשכלה גבוהה, עד שלפי דרישה חמה מאד של ועדת הכספים נכנסנו לתחום הזה. גם היום יש עוד מימצאים בעניין זה.

אחר כך אתם זוכרים שהאוצר או

גורמי ממשלה אחרים השתמשו באיגודים לפעולות שבתקציב לא היו יכולים להסתדר, כמו למשל, היתה תקופה שבנק הספנות היה כלי בידי האוצר. לאט לאט גם הדברים האלה נכנסים למסגרת ובצדק הזכרת שהרבה אספקטים של חברת החשמל היום אין צורך לבקר. יש עוד אספקטים מסוימים שכן.

סוג אחר של בקורת הוא במפעלי

הפיתוח. שם הקו הגדול של בקורת היה האם תהליך קבלת ההחלטות היה כמו שצריך היה להיות או נכנסו על ידי זה ליותר מדי הפסדים. אני מזכיר לכם את "ורד" מצד אחד ואת "ערד" מצד שני. כאן אני מודה שהיה עוד הרבה לעשות, אבל גם לנו לא קל להתמודד עם ההיקף הזה, ויש צורך בכח אדם שימתח בקורת על הפעולות הכלכליות המורכבות האלה. גם כאן אינני גורס שמשרד מבקר המדינה יכול לעשות את כל הפעולה. מוכרחים להיות גורמי פיקוח מאד פעילים.

יחד עם זה אנחנו משתדלים

להרחיב את הפעולה הזו גם כן ואני מקווה שהשנה שוב נוכל להוציא ספר עם דו"חות עם בקורת די מקיפים.

גם כלולים בין האיגודים חברות-

בת, שאני רוצה להזכיר לכם אחדות, וגם ועדת הכספים עסקה בהם. אלו למשל החברות לחסכון לחינוך חיכוני, שעסקנו בהם, וגם חברות שיכון, הן לרוב מעורבות של הממשלה ושל הרשויות המקומיות. אנחנו בנושא הזה דוקא ערכנו השנה בקורת כוללת, שתמצאו את תוצאותיה בדו"ח השנתי שעומד להתפרסם עוד מעט.

בנוגע לניהול חברות-בת של

רשויות מקומיות, לאוניברסיטאות - באיזה תדירות אנחנו מגיעים אליהן, אני אשמח אם נגמור סוף-סוף את המעגל הראשון. אני מקווה שהלקח נלמד במידה רבה. אנחנו התחלנו לחזור קצת לבקורת לאוניברסיטה העברית. עומדים בשלב די מתקדם באוניברסיטת בר-אילן. פרסמנו דו"חות שהיה להם הד די גדול ותוצאות מרחיקות לכת על האוניברסיטה, על האוניברסיטה של

חל-אביב, גם על הסכניון בחיפה. עוד לא נגשנו למכון ויצמן, מפני שהגורם הבין-לאומי כאן הוא די גדול וחשבנו שבכל זאת הוא בסדר-עדיפויות לא גבוה. עומדים עוד לגשת לאוניברסיטת בן-גוריון בנגב.

ח"כ מלמד - אין תחום שהוא כל

כך סודי שלבקורת אין גישה, אלא שלפי החוק יש למסור לבקורת את כל הידיעות והן נמסרות. קורה שידיעה מסוימת מוכנים למסור רק לדרג מאד גבוה, עד לידיעות מאד מאד ספורות שמוסרים אותן אך ורק למבקר המדינה אישית, ולא לגורם אחר, וזה כמובן נושאים שבהם אינה מתאפשרת פעולת בקורת שגרתית. הן יכולות להיות רגישות אבל אין להן משקל מבחינת ההיקף.

ח"כ קורן הוא בדעה שהוצאות

הבקורת כאחוז של הוצאת הממשלה אינן רלוונטיות. אני עם כל הכבוד אינני שותף לדיעה זו. אם יש לך - אי אפשר לומר שחווה על אספקה ב-50 אלף לירות או ב-500 אלף לירות זה אותו סוג בקורת כמו חווה אספקה של 100 או 80 מיליון לירות. היום, כפי שהמצב היום, חווה של 100 אלף לירות - חוץ מלשם דגימה - לא נכנסים לכך. נכנסים בתחום זה להוצאות הגדולות ממש.

מצד שני, חלק גדול של ביטול

בחקציב משקף ריפוי של פעולות מינהליות. זה לא הכל מתבטא בהיקף של פעולות עסקיות. יש יותר בתי-ספר ויותר בתי-חולים ויותר פעולות של המשטרה וכו', ולפי זה צריכה בעצם צריכה הבקורת לגדול. אם בכל זאת האחוז יורד אז חלק זה אולי כתוצאה של מה שאתה אומר וחלק של יעול, אבל משמעות לקורלציה יש. אני גם יכול לומר לך מספרים מקבילים בחו"ל. למשל, הסטנדרט הוא נחשב ל-2 פרומיל של תקציבים.

אבל הרלוונטיות היא גם מבחינת

העול. אף אחד לא מטיל ספק בזה שלבקורת יש אפקט רצוי. כל הבקורת שלכם או הדיון שלכם הוא בדרך כלל בכיוון של יותר. אני בסטטיסטיקה הזו רוצה להראות במונחים של אחוז של התקציב שאי אפשר לדבר כאן על עול גדול, העול הזה יחסית יורד. אני רוצה לתת לכם רק עוד מספר אחד שאני ראיתי אותו בהפתעה מסוימת. התקציב של אבטחת נמל התעופה לוד הוא בסדר גודל של חצי משרד מבקר המדינה. שם מועסקים בסדר גודל של 400 איש. הם קצת פחות יקרים מהעובדים שלי, אין להם תואר שני ואפילו לא תואר ראשון, בדרך כלל דרוש בכדי להיות שומר בשדה התעופה... אבל זה עולה חצי מכל מה שעולה משרד מבקר המדינה. זה רק כדי לתת מושג שיחסית אין כאן מדובר בפעולה.

מי מעלה על הדעת שמכל הדברים

שצריך לעשות בתחום הבטיחות לבד, מכל הדברים האלה, דבר כל כך מוגבל... אחרי הבטיחות של שדה התעופה בלוד יש גם הבטיחות של המשרדים ושל השגרירויות ושל כל מיני דברים.

שאל חבר הכנסת גרשוני שאלה

מעניינת - מהי התדירות של בקורת על הגופים המבוקרים. לגבי אוניברסיטאות אמרתי לכם כבר. לגבי משרדי ממשלה - הם עקרונית כולם כל שנה, ותלוי מאד באופי הפעולה של היחידות השונות, מהי התדירות. למשל, אחד המשרדים שהם בעלי התקציבים הכי גדולים זה משרד החינוך והתרבות. אבל חלק גדול של התקציב אינו דורש להמצא בבקורת רבה מפני שהוא מוצא באופן מאד סטנדרטי. אני מקווה בכל אופן, כמו משכורות למורים.

כאשר ניתן ליצור סטנדרטים

אנחנו עושים את זה. דוגמא הכי טובה אלה הן הרשויות המקומיות. יש בערך 200 רשויות מקומיות. הן אצלנו מתחלקות לערים הגדולות, בחמש השנים האחרונות, יתר העיריות והרשויות שלהמועצות המקומיות והמועצות האיזוריות. היה לנו סטנדרט להגיע לערים הגדולות פעם בשלוש עד ארבע שנים והקושי בזה היה שהיה יוצא שלעיריה אחת היינו מגיעים תמיד בשנת הבחירות, והיינו צריכים לוותר להם שנה אחת בכדי לא לעשות להם עוול, וכל פעם שהם יהיו דווקא בשנת הבחירות.

הערים הפחות גדולות בדרך כלל

ארבע עד חמש שנים; מועצות מקומיות בערך חמש עד שש שנים. אבל יש רגישות שאליהן צריך לבוא לעתים יותר קרובות ויש לעומת זה כאלה שבעצם מקומות כמו כפר שמריהו או אחרות, שהן ייקיות לגמרי, גם כשאנחנו באים לאחר חמש שנים אנחנו מחקשים קצת למצוא איזה מימצאים.

שאלה אחרת של ח"כ גרשוני -

איזה אחוז של המימצאים בא על תיקונו. יש לי איזה מספר מאד סנסטיבי, אבל הוא בכל זאת לא משמעותי. אני חושב שהייתי מעמיד את זה בסדר גודל של 70%, אבל המשמעות היא מאד מוגבלת. כי אם אתה כותב לאיזה גוף שני מימצאים: א) שהגיזבר לא יצא לחופשה, כלומר, שלא צריך להיות ו-ב) בנו בניין למועצה שעלה 3 מיליון לירות יותר מדי, אז אחד בא על תיקונו והשני כבר לא יכול בכלל לבוא על תיקונו. כך שמבחינה זו המעקב איננו יכול להיות סטטיסטי. אבל המעקב הוא שיטתי. יש לך בדו"ח שלנו, הדו"ח השנתי, כל שנה לכל משרד פרק תיקון ליקויים. שם באותם סעיפים חוזרים על הליקויים שנתגלו לפני שנתיים, כי שנה אחת פשוט לא היתה מספיקה כי עד שהדו"ח מתפרסם וצריך להכין את זה ואת הדו"ח הבא ולא נשאר די זמן לתקן. לכן הקצב הוא עקרונית בשנה השניה אחרי זה ושם יש לך כל מימצא ואם התביעה באה על תיקונה או לא. ועוד יותר - הוצאו הוראות, חוקנו הנוהלים, הרבה פעמים הליקוי היה באירוע ספציפי אבל התיקון הוא בזה שמתקנים נוהלים וכן הלאה. בעניין זה אנחנו דווקא צועדים די בראש בעולם. זה לא כל כך מקובל שדו"ח שנתי של מבקר המדינה כולל את הפרק על תיקון הליקויים בכל משרד.

העניין האחר הוא - לתקן אצל

שמעון מה שבקרת אצל ראובן, דהיינו להשפיע על זה שדבר שקבעת בגוף אחד לא יקרה מחר בגוף אחר. זה יותר קשה, זה תפקידו של מר רוטפלד, להשיג את זה בוועדת הפיקוח. ועדת הכספים עמדה לימינינו בדרישה הזו לא פעם כשהיא קבעה משמעות כללית יותר לאיזה ליקוי, כפי שקבענו את זה, מעבר לגבולות של הגוף המבוקר הספציפי אבל זה עניין מן הקשים.

חבר כנסת נוף שאל האם היתה

עליה של כ-40% במשכורת. אז שוב אני אחן למנהלת הכללית לתת לכם נתונים על העליה של המשכורת.

ל גוטמן:

כאן צריך באופן טכני לראות שהמספרים שמופיעים בחור תקציב 1973 אלה הם מספרים שנערכו בסוף 1972, בראשית 1973, בעוד שהסכמי השכר עם הארגונים האקדמאים, שכ-70% של עובדי משרד מבקר המדינה מקבלים את משכורתם על פיהם, כי כ-70% יש אצלנו בדירוגים המקצועיים שזה יחס הפוך מאשר בשאר משרדי הממשלה, שם יש בערך 70% מינהליים ו-30% עובדים מקצועיים, ההסכמים האלה נחתמו באמצע 1973, כך שכאשר נערך התקציב הקודם רק במידה מוגבלת רמת השכר החדשה, שאחר כך עלתה לשנים 1972/73 בערך ג-35%. זה רק הובא בחשבון בחלקו במספרים האלה שאתה רואה לצד היחידות ובחלקו ברזרבה של 700 אלף לירות שהיתה בשנה הקודמת.

דבר שני הוא שאנחנו בתקציב החדש מביאים בחשבון את חוספות היוקר, אמנם של ינואר-פברואר 1974 בלבד, והואיל וזה עד 700 לירות לפי שעה אנחנו מביאים אותה בחשבון בערך ב-7%. שני הדברים האלה יחד פלוס עליה בכמה סעיפים קטנים יחסית (אבל הם די מצטברים) כמו למשל, קצובות הבראה, זה לא עליה שספציפית למשרד מבקר המדינה, זה בכל שרות המדינה, קצובות הקראה, השתתפות בקרן השתלמות, יש כל מיני מרכיבי שכר שהם משותפים לכלל שרות המדינה, שהשכר מתייקר בשעור הזה. אם לקחת בחשבון את מה שידענו בינואר 1973 מצד אחד ומה שאנחנו יודעים היום במרס 1974. יש גם כמובן זחילת שכר של ותק והעלאות בדרגה אבל את זה הבאנו בחשבון רק באחוז זעיר של 2-3 אחוז, זה כמעט ומתחת לתקן המקובל.

דווקא השינוי שחל במשכורת של עובדי משרד מבקר המדינה הוא כמעט כולו משחק בתקציב הקודם מפני שעקרונית ההחלטות על כך נתקבלו כבר קודם. השינוי הוא בגבולות של משהו כמו 180 לירות ברוטו לדרגות גבוהות, ולדרגות הנמוכות פחות מזה, ואפילו זה יורד ל-90. מלבד זה, בתנאים הסוציאליים תוך מהקרן הזאת של 50 אלף לירות עד כמה שזכור לי לא נשתנה שום דבר בכל הדברים. אנחנו לגמרי בקו של ההוראות הכלליות אלא שכמובן בתוך משרד אקדמאי אם יש זכות לעובדים להיות חברים בקרן השתלמות והפרשה של המשרד לצורך זה. אצלנו זה באופן יחסי עולה ביוקר כאשר 70% של העובדים זכאים לתנאים האלה.

או למשל בענייני דירוג אם יש, למשל, לפי הסכמי שכר כלליים, זכויות מיוחדות לבעלי תואר שני, ואם משרד שהוא עשיר בבעלי תואר שני אז זה מעלה את הדרגות אצלנו, זה לא ספציפי למשרדנו אבל יכול להיות שדווקא הריכוז הגדול של עובדים אקדמאים הוא נותן את אותותיו.

י. א. נבנצאל:
שני הדברים שהיו כלולים בדירוג החדש, ואני מרענן כאן את הזכרון, היו הטבת-מה לעובדי בקורת עבור המגבלות המיוחדות והתקרבות בתחום בין הדירוג האקדמאי הכללי והתקרבות לדירוג המשפטי.

נותרה לי עוד הנקודה ששאל היו"ר לגבי אפשרות של בקורת על קופות-חולים. אני רוצה להזכיר כאן את התהליך שהיה לגבי הפעלת הבקורת על מוסדות ההשכלה הגבוהה, מפני שהבעיה הייתה עקרונית אותה הבעיה. מוסדות להשכלה גבוהה כמו קופות-חולים הן בקטיגוריה של גופים הנתמכים מתוך תקציב המדינה. הבקורת לגבי גופים כאלה היא איננה אופליקטורית. זה תלוי בהחלטה אם להפעיל אותה או לא. הסמכות להפעיל אותה הייתה בעבר או של ועדת הכספים או של מבקר המדינה. עכשיו היא או של ועדת הבקורת או של מבקר המדינה.

לגבי המוסדות להשכלה גבוהה בשעתו לא הפעלתי אותה מתוך שמיים בהירים אלא תוך הבנה מסויימת שזה רצונה של ועדת הכספים, אם כי באופן פורמלי לא בסוף הועדה היא שהחליטה אלא שבקשנו ממבקר המדינה להחליט על זה והוא החליט והפעיל.

בקשר לקופות-חולים נראה לי שזה לא יכול להיות שיש שתי הסמכויות האלה אז צריך להבחין היטב. אם יש איזה גוף שאף אחד אולי לא שם אליו לב, ומבקר המדינה רואה ששם המצב הוא חשוד, אז הוא צריך להשתמש בסמכותו להפעיל בקורת. אם יש גופים, כמו קופת-חולים, שעליהם כל אחד יודע, יש לזה אספקט גם ציבורי, אם לא פוליטי, אם להפעיל את הבקורת הזו, דומני שכאשר יש סמכות מקבילה או של ועדה של הכנסת או של המבקר שמבחינה ציבורית יותר רצוי

- 15 -

שהחלטה חהיה של הועדה. תודה רבה.

האם יש הצעות ביחס לחקציב?
מי נגד? אין.

נדנסן:

עכשיו אנחנו מבקשים להתיחס
לשאלה ביחס לרזרבות, לרזרבה כללית 700 אלף, זה מועבר לבקורת במשרדי
ממשלה, ובקורת רשומות מקומיות. זה העברות לפרט אחר.

מי לאישור, אבקש להצביע -
מי נגד? אין נגד. אשרנו את החקציב ואני מאחל לאדוני, למבקר המדינה,
לעשות בקורת כזאת שלא יהיו ליקויים חוזרים. שיהיו פחות ליקויים
ושהבקורת חקיף יותר ויותר את ענפי המשק.

אני מודה מאד.

י. א. נבנצאל:

הישיבה הסתיימה בשעה 15.30.